

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Сімейне виховання дітей молодшого шкільного віку
Освітня програма	Початкова освіта
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю з	Екзамен
Мова викладання	Українська
Викладач	Ціпан Тетяна Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання РДГУ.
CV викладача на сайті кафедри	https://ktimv.itup.com.ua/?page_id=1217
E-mail викладача	tetiana.tsipan@rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: сприяти формуванню особистості професіонала, здатного розв'язувати педагогічні проблеми, пов'язані з вихованням дітей у сім'ї; сприяти особистісному саморозвитку, професійному зростанню та вдосконаленню особистісних якостей і навичок майбутніх вчителів початкових класів закладів початкової освіти.

Основні завдання дисципліни: Ознайомити здобувачів вищої освіти з орієнтирами державної сімейної політики, нормативно-правовими документами з питань сімейного виховання, сутністю сучасного сімейного виховання, правами і обов'язками батьків, дітей та іншими учасниками сімейного виховання, особливостями виховання дітей і неповних і неблагополучних сім'ях, морально-духовною спрямованістю сімейного виховання.

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності ЗК

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В СІМ'І

Тема 1. **Сімейна політика як важлива складова соціальної політики держави.** Сутнісні характеристики державної сімейної політики. Орієнтири сімейної політики. Напрями реалізації сімейної політики. Характеристика нормативно-правових документів про сімейно-родинне виховання дітей.

Тема 2. Сімейне виховання: сутність, мета, завдання, принципи. Поняття «сімейне виховання». Мета і завдання сімейного виховання. Функції сучасної сім'ї. Принципи сімейного виховання. Класифікація сімей. Чинники сімейного виховання. Сутність батьківської позиції у вихованні дітей. Зміст та напрями виховання молодшого школяра в сім'ї.

Тема 3. Права і обов'язки батьків, дітей та інших учасників виховання. Батьківські права і обов'язки. Взаємовідносини у сім'ї. Опіка та піклування. Батьківський комітет, рада школи – їх функції та напрями роботи. Поняття «соціальне сирітство». Приймальники-розподільники і їх роль у вихованні дітей. Прийомна сім'я. Дитячий будинок сімейного типу. Негативні аспекти соціалізації дітей у закладах інтернатного типу.

Змістовий модуль 2.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В СІМ'І

Тема 4. Духовно-моральна спрямованість сімейного виховання. Поняття «духовно-моральне виховання в сім'ї», «духовно-моральний розвиток». Мета і завдання духовно-морального виховання в сім'ї. Основоположні духовно-моральні цінності сім'ї та особливості їх формування: любов, повага, довіра, вірність, чесність, відповідальність, доброта, чуйність, терплячість, терпимість, толерантність, допомога, підтримка, турбота, щастя

Тема 5. Методи і форми сімейного виховання. Поняття «методи сімейного виховання». Класифікація методів сімейного виховання. Сутнісні характеристики методів сімейного виховання. Авторитет батьків як метод виховання. Форми сімейного виховання дітей.

Тема 6. Роль сім'ї у формуванні в дітей молодшого шкільного віку навичок здорового способу життя. Здоровий спосіб життя. Корисні звички в дітей молодшого шкільного віку. Загартування організму. Режим дня молодшого школяра. Форми і методи формування здорового способу життя в дітей молодшого шкільного віку..

Тема 7. Особливості виховання дітей у неповних сім'ях. Сучасна неповна сім'я і її виховні проблеми. Поняття фемінізації та маскулінізації у сім'ї. Типологія сучасних неповних родин в контексті виховання особистості дитини. Види неповних сімей: розлучена сім'я, напівсирітська сім'я, позашлюбна сім'я, дистанційна сім'я, батьківська неповна сім'я. Вплив післярозлучних батьківських взаємин на дитину з неповної сім'ї. Шляхи вдосконалення процесу виховання у неповних сім'ях.

Тема 8. Особливості виховання дітей у неблагополучних сім'ях. Поняття «неблагополучні сім'ї». Ознаки неблагополучної сім'ї. Класифікація неблагополучних сімей. Критерії та показники сімейного неблагополуччя. Чинники, які провокують насилля стосовно дітей у

неблагополучних сім'ях. Характерологічні особливості дітей з неблагополучних сімей. Підходи до розв'язання удосконалення виховного процесу із неблагополучними сім'ями.